

Uimhir Lárionaid

71

Uimhir Iarrthóra

General Certificate of Secondary Education
2010–2011

Eolaíocht: Teastas Singil (Modúlach)

Fanacht Beo

Modúl 1

Bonnsraith

[GSC11]

DÉ CÉADAON 23 FEABHRA 2011, MAIDIN

AM

45 nóiméad.

TREOIR D'IARRTHÓIRÍ

Scríobh d'Uimhir Lárionaid agus d'Uimhir Iarrthóra sna spásanna chuige sin ag barr an leathanaigh seo.
Scríobh do fhreagraí sna spásanna chuige sin sa scrúdpháipéar seo.
Freagair **gach ceann** de na **sé** cheist.

EOLAS D'IARRTHÓIRÍ

Is é 45 an marc iomlán don pháipéar seo.
Léiríonn figiúirí idir lúibíní ar thaobh na láimhe deise de leathanaigh na marcanna atá ag dul do gach ceist nó do gach cuid de cheist.

Don Scrúdaitheoir amháin

Uimhir Ceiste	Marcanna
1	
2	
3	
4	
5	
6	

Marc
Iomlán

(c) Tá anoireicse ar Cháit.

(i) Luaigh éifeacht **amháin** a bheidh aige seo ar chuma Cháit.

_____ [1]

(ii) Tá dochar déanta do mhatáin Cháit mar gheall ar easpa bia. Cén cineál bia atá ina chuidiú matáin a thógáil?

Roghnaigh ó:

snáithín

carbaihiodráit

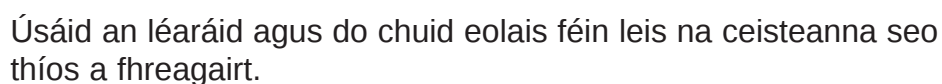
próitéin

_____ [1]

(iii) Luaigh fáth **amháin** a mbeadh anoireicse ar chailíní ar déagóirí iad.

_____ [1]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

-
- [1]

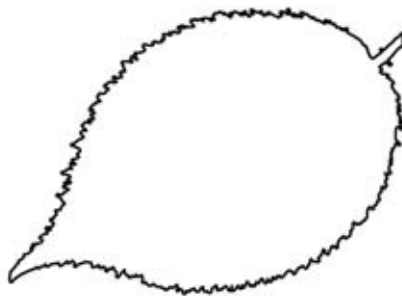
4

Taispeánann an pictiúr seo thíos duilleog nach bhfuil aon chlórófill inti (nach bhfuil glas) thart ar na himill.

Caithfidh clórófill a bheith ann le stáirse a tháirgeadh sa duilleog.

- (b) Ar an léaráid seo thíos, scáthaigh an chuid a mbeadh stáirse i láthair inti.

[1]

- (c) Anseo thíos tá ainmneacha roinnt leachtanna a bhíonn in úsáid le tástáil stáirse a dhéanamh ar dhuilleog agus na fáthanna a mbíonn siad in úsáid.

Úsáid línte le gach leacht a cheangal leis an fháth a bhfuil sé in úsáid.

LEACHT

alcól

uisce ar fiuchadh

FÁTH

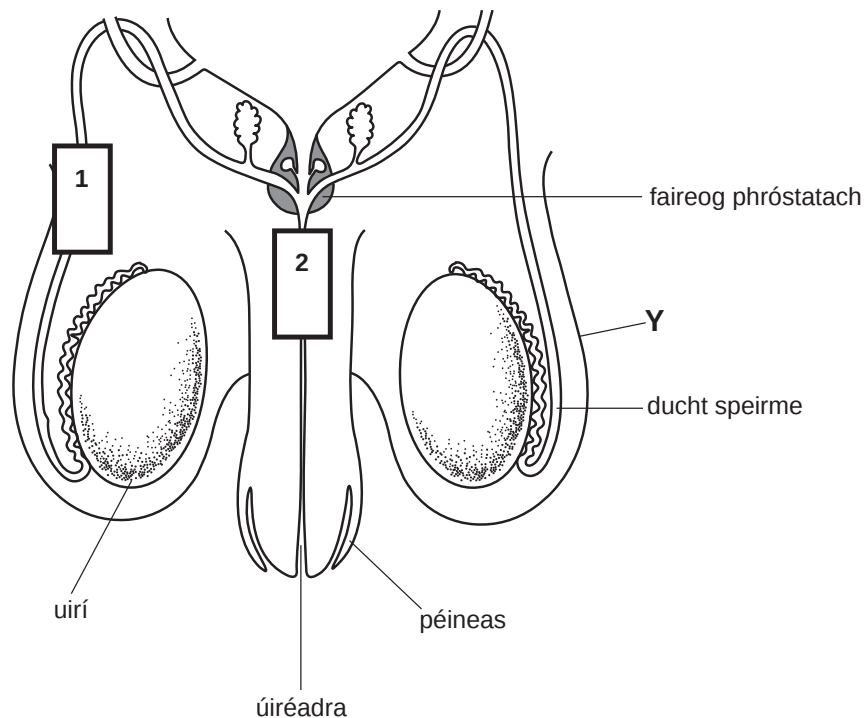
leis an duilleog a mharú

leis an chlórófill a bhaint ar shiúl

leis an duilleog a fhuarú

[2]

3 (a) Taispeánann an léaráid seo thíos an córas atáirgthe fireann.

(i) Ainmnigh an chuid atá lipéadaithe Y.

_____ [1]

(ii) Luaigh an fheidhm atá leis an phéineas in atáirgeadh.

_____ [1]

(iii) Ar an léaráid thuas, tarraing saighead i ngach ceann de na boscaí (1 agus 2) lena thaispeáint cén treo a bhfuil speirm ag gluaiseacht sa chuid sin den chóras. [1]

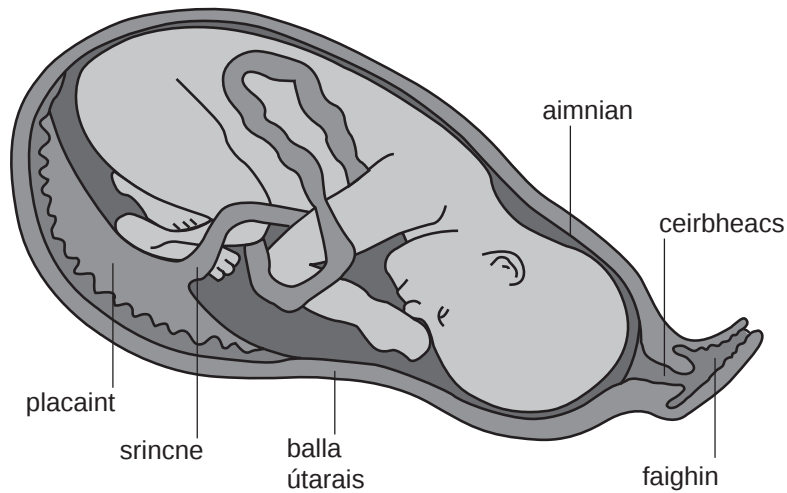
(iv) Ainmnigh an chuid a mbíonn speirm á táirgeadh aici.

Roghnaigh ó:

próstatach : uirí : ducht speirme

_____ [1]

(b) Taispeánann an léaráid thíos an leanbh san útaras.

© GCSE Single Award Science for CCEA by T Laverty, J Napier & R White, published by Hodder Murray, 2006. Reproduced by permission of Hodder Education

Tugann an tábla seo thíos an fheidhm atá le cuid de na codanna. Roghnaigh lipéid ón léaráid thuas leis na codanna seo a ainmniú.

Tá an chéad cheann déanta mar shampla.

FEIDHM	CUID
Crapann le linn breithe	Balla útarais
Tagann an leanbh amach anseo	
Baintear bia agus ocsaigin ar shiúl ó fhuil na máthar	
Tá leacht ann ar son cosanta	
Leathann le linn breithe	

[4]

- 4 Anseo thíos tá sé shampla de ghníomhartha a bhfuil an néarchóras i gceist leo.

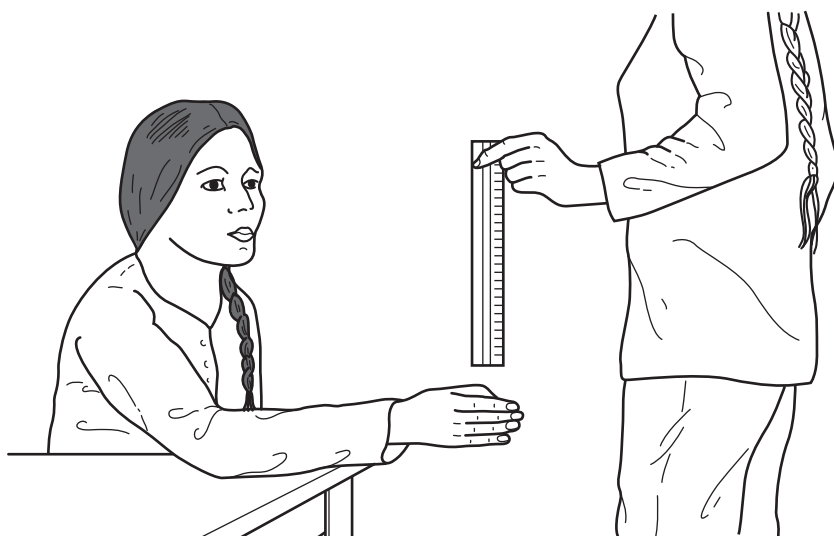
- (a) Cuir tic in aice le gach sampla ar gníomh **deonach** é.
Tá ceann amháin acu déanta.

caochadh súile _____ an ceann a chur
le liathróid _____

léamh ✓ rith _____

tobfhreagairt
glúine _____ guthán a fhreagairt _____ [2]

- (b) Shocraigh ceathrar daltaí (A, B, C agus D) go gcuirfeadh siad na frithfhreagairtí acu i gcomparáid lena chéile. Choinnigh dalta amháin an rialóir mar atá léirithe sa léaráid seo thíos. Bhí na daltaí eile ina suí agus rinne siad iarracht an rialóir a ghabháil agus é ag titim. Bhí 3 iarracht ag gach duine de na daltaí.

Tá na torthaí anseo thíos.

Iarracht	An fad a thit an rialóir do gach dalta/cm			
	A	B	C	D
1	4	3	4	3
2	3	10	4	2
3	2	2	1	1
Meánfhad/ cm	3	5	3	

- (i) Comhlánaigh an tábla thuas tríd an mheánfhad a ríomh do dhalta D.

[1]

[3]

[1]

Comhlánaigh an léaráid ghéiniteach anseo thíos lena thaispeáint cad é mar a bheadh leanbh a bhfuil fiobróis chisteach air ag beirt thuismitheoirí nach bhfuil fiobróis chisteach orthu.

		f
F		

[1]

Scrúdaitheoir Amháin	
Marcanna	Athmharc

(i) Luaigh **dhá** dhóigh a mbíonn cuid den airgead in úsáid le cóireáil a chur ar dhaoine a bhfuil diaibéiteas cineál 1 orthu.

(ii) Is é loingeán glúine an riocht is saoire lena chóireáil. Luaigh 3 fháth le cad chuige.

(b) Seachas an costas a bhaineann le taomanna croí a chóireáil, luaigh **dhá** dhóigh eile a mbeadh éifeacht acu ar an tsochaí.

SEO DEIREADH AN SCRÚDPHÁIPÉIR

Cuireadh isteach ar chead chun an t-ábhar cóipchirt uile a atáirgeadh.
I gcásanna áirithe is féidir nár éirigh le CCEA teagmháil a dhéanamh le húinéirí cóipchirt agus beidh
sé sásta na hadmhálacha sin a fágadh ar lár a chur ina gceart amach anseo ach é a chur ar an eolas.